SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 6. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 61 9. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 15 Mars 1899. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 19:e Årg.

Otto Nicolai.

Ett dubbelt halfsekelsminne är fästadt vid det namn som läses här ofvan. Under år 1849 slutade nemligen »Muntra fruarnas» spirituele komponist sin jordiska bana två månader efter det han fått upplefva triumfen af denna sin operas première i Berlin d. 9 mars. För närvarande är densamma upptagen på vår operascen, hvilket ger ytterligare anledning att återupplifva minnet af tonsättaren.

Otto Nicolai föddes den 9 juni 1810 i Königsberg, son af Karl Nicolai, sångare och komponist, död i Berlin, der han slutligen lefde som sånglärare, åtta år senare än sonen Otto. Föräldrarne lefde i ett högst olyckligt äktenskap, så att de blefvo lagligen skilda, ett förhållande som förorsakade att sonens uppfostran blef mycket försummad, hvarjemte faderns tyranniska stränghet förbittrade hans lif, så att han stundom flere dagar, ja veckor, måste rymma från hemmet. Faderns egennyttiga afsigter föranledde emellertid att sonen Otto fick en förträfflig utbildning i pianospelet. Alla andra läroämnen försummades, så att han sedermera hade mycket att taga igen.

Vid 16 års ålder beslöt han att på allvar lemna hemmet och taga sig fram på egen hand. Alldeles medellös begynte han sin sorgliga vandring med Berlin som mål. I pommerska staden Stargard, dit vägen förde honom, hade han genom någon rekommendation fått inträde hos justitierådet Adler, en konst- och musikvän, som på det vänligaste tog sig an den unge gossen, befriade honom från faderns tyranni och beredde honom hittills saknad skolbildning. Hans färdighet i pianospel gaf hans välgörare anledning att 1827 sända honom till Berlin för att der taga undervisning i musik af Klein och Zelter. Under dessa utmärkta lärare gjorde han så stora framsteg, att han snart blef en eftersökt musiklärare i Berlin. Emellertid blef han 1833 af preussiska gesandten vid påfliga hofvet i Rom, Karl von Bundsen, hvilken fattat stort intresse för den protestantiska kyrkosångens reformerande, föranledd att lemna Berlin och slå sig ned i Rom. Organistplatsen vid sändebudskapellet, hvilken han skulle erhålla, inbringade visserligen ej mer än 13 scudi (ung. 46 kronor) i månaden, men längtan att få se Italien, konstens förlofvade land, öfvervann alla betänkligheter.

Otto Nicolai.

Snart finna vi honom ock der, tillika sysselsatt med att i den stränga Bainis skola grundligt inhemta kännedom om de gamla italienska mästarne. Men äfven de moderna imponerade der på honom, särskildt Bellini, kanske något för mycket, och ehuruväl dessa mästares musik stod i strid med hans egen förra rigtning, beslöt han, troligen lockad af deras triumfer, att gå i deras fotspår, anseende sig genom sin bättre musikaliska bildning kunna gå längre än de.

År 1837 lemnade han organistbefattningen i Rom och begaf sig till Wien, der han öfvertog andra kapellmästareplatsen vid Kärnthnerthor-teatern. I oktober 1838 var han redan åter i Italien och tillbragte med Franz Liszt och Mikael Wilhorsky en lycklig, om ock extravagant vinter i Rom. Nu satte han ock sin plan i verket och skref de tätt på hvarandra följande italienska operorna *Enrico secondo* och *Rosmonda d'Ingilterra*, båda uppförda i Triest 1839, samt *Il Templiario*, som i Turin 1840 gafs med betydande framgång. Denna opera gick med samma lycka öfver nästan alla Italiens scener och italienska sångare förde den till Spanien, äfvensom till Tyskland, Ryssland och Amerika.

Nicolai, hvilken italienarne för hans namns skull ansågo såsom sin landsman, blef mycket firad och räknad till tidens förnämsta »maestri». Han skref i Italien ännu ett par operor, *Odoardo e Gildippe* och *Il Proscrito*, hvilka uppfördes i Milano och Genua, dock med mindre framgång. År 1841 blef han kallad till hofkapellmästare i Wien efter Kreutzer. Här fick han tillfälle att visa sin mångsidighet ej blott såsom utmärkt dirigent och lärare utan äfven som organisatör. Han grundade

1843 de filharmoniska konserterna, hvilka nu blifvit oumbärliga för wienarne. Af sina egna operor uppförde han i Wien »Der Templer» på italienska och tyska samt »Die Heimkehr des Verbannten», en omarbetning af »Il Proscrito». Med diktaren Mosenthal, som han vunnit för sin idé, bearbetade han nu Shakespears »Muntra fruarna i Windsor» till opera. Emellertid hade han 1843 komponerat en messa, som han tillegnat konung Fredrik Wilhelm IV, hvarefter han fick flere uppmaningar att öfvertaga ledningen af den nya domkören i Berlin. Först i aug. 1844 beslöt han sig för att antaga platsen. Till universitetets i Königsberg jubelfest samma år hade han skrifvit en festuvertyr och blef vid bevistande af festen mycket firad och föremål för utmärkelser samt flere gånger mottagen hos konungen. Som dirigent för domkören erhöll han äfven befattning såsom hofkapellmästare vid operan. Redan allvarsamt sjuk tillträdde han denna dubbeltjenst men komponerade dock flere Motetter och Psalmer, derjemte fulländande sin nya opera. Väl förberedd gick sålunda *Muntra fruarna i Windsor* öfver scenen första gången d. 9 mars 1849 med en framgång som stegrades för hvarje gång den uppfördes. Endast fyra representationer fick komponisten upplefva innan en slagfluss ändade hans lefnad d. 11 maj.

»Muntra fruarna» har gjort Nicolais namn vida kändt och denna melodisköna, kvicka opera skall nog länge ännu öfverlefva sin mästare, ty på den komiska operans område intager den en mycket hög rang. Förutom operor har Nicolai komponerat en symfoni och andra orkesterverk, ett »Requiem» och ett »Tedeum», gifna efter hans död, samt körsånger, sånger med piano och pianostycken. Flere efterlemnade arbeten i manuskript, deraf många större, befinna sig i enskild persons ego. Hans vackra bibliotek af italienska och tyska mästare testamenterades till kgl. biblioteket i Berlin. År 1868 utkom en biografi öfver honom af H. Mendel, grundaren af det stora musiklexikon som bär hans namn.

Ur E. von Hartmanns Estetik.

I.

Då arbeten i estetik här i vårt land äro fåtaliga, torde en kort öfversigt af några vigtiga punkter i det förnämsta nyare tyska verket af detta slag böra intressera våra läsare. Vi tillåta oss att för detta ändamål med författarens tillstånd göra ett par utdrag ur den grundliga afhandlingen »Eduard von Hartmanns estetiska system i kritisk belysning» af E. Wrangel.

Få vetenskapsmän — säger denne författare — särskildt på det jemförelsevis mindre tillgängliga filosofiska området, hafva på kortare tid förvärfvat ett så bekant, så aktadt namn som *Eduard von Hartmann*. Allt sedan han år 1868 utsände sin märkliga »Philosophie des Unbewussten», i hvilken han framställer en genialisk, men ohållbar teori om världsprocessens väsen såsom det i sig omedvetna absolutas utveckling och återgående i sig (Nirvana), har hans rykte, liksom hans produktivitet, varit i ständigt stigande, äfven om intet af hans många senare arbeten blifvit så kändt som det nyssnämnda, hvari han ju också, ehuru ofta på ett fragmentariskt sätt och utan djupare bevisgrunder, uppenbarar hela sin egendomliga filosofiska ståndpunkt. I många upplagor hafva hans arbeten utgått, på många språk äro de öfversatta, mycken polemik hafva de framkallat och flera af dem hafva gjorts till föremål för undersökningar af forskare långt utanför Tysklands gränser. Äfven i Sverige har man tidigt blifvit bekant med Eduard von Hartmanns åsigter, och hans »pessimism» är känd i nästan alla bildade kretsar. »Verldsprocessens väsen eller det Omedvetnas filosofi» öfversattes åren 1877—1878 af Dr Anton Stuxberg, och förstnämnda år utgafs i Lund såsom akademisk afhandling en kritisk redogörelse för hufvudpunkterna i »Det Omedvetnas filosofi» af Sven Wägner. Vidare hafva Hartmanns studier öfver »Spiritismen», som innehålla en redogörelse öfver dess företeelser jemte en hänvisning till den moderna naturvetenskapen och medicinen för deras förklaring, år 1886 blifvit öfverflyttade till vårt språk af R. Bergström. I tidskrifts- och tidningsuppsatser hafva Hartmanns åsigter tid efter annan refererats, och i några nyare filosofiska arbeten har man egnat dem en förtjent uppmärksamhet. Denna har mest gält hans rent metafysiska spekulationer, då deremot hans åsigter i politiska, sociala, etiska och estetiska frågor hittills blifvit föga framhållna. Det lider dock intet tvifvel, att mycket af Hartmanns arbete på dessa områden förtjenar att äfven i Sverige blifva tillgodonjutet, blifva som en positiv beståndsdel upptaget i vår nations bildning och sålunda till en vinst för densamma.

I musikestetiken vänder han sig mot formalismen, hvars förnämste representanter äro Hanslick, Lazarus och Hostinsky; men polemiserar äfven mot Schopenhauers åsigt, att musiken är koordinerad med ideerna såsom en viljans omedelbara objektivation, en åsigt, som också delas af Richard Wagner; och upptager slutligen G. Engels och F. von Hauseggers moderna arbeten på detta område. Engel har också med fin uppfattning undersökt språkmimiken, hvilken Schleiermacher först behandlat; i afseende på mimikens och danskonstens betydelse sluter sig Hartmann till Trahndorff och Zeising, hvilka gifva dem en lika berättigad plats som de öfriga fria konsterna. Derefter kritiserar Hartmann de af skilda forskare framställda försöken till en indelning af konsterna; hvarvid han — emot Lotze — inledningsvis betonar nödvändigheten af att verkligen klassificera dem, en uppgift, hvilken för estetiken är lika vigtig som grupperingen är för naturvetenskapen. Huru de olika konsterna kunna med hvarandra förbindas till ett »Gesammtkunstwerk», hafva Kirchmann och efter honom Schasler ingående undersökt; R. Wagner har i sin »Oper und Drama» (1851) särskildt utvecklat operans betydelse såsom det högsta af mensklig konst, likväl härvid misskännande de deri ingående enkla konsternas värde, under det att G. Engel rigtigt insett, att »föreningskonst» och enkel konst äro *lika* nödvändiga moment för uppfyllande af konstens hela begrepp, och att den enkla konstens betydelse *icke* nedsättes af den förras högre rang.

Det sköna har sitt säte, såsom Hartmann säger, i den subjektiva företeelsen, i sinneskenet. Detta sken är för olika sinnen olika. Den subjektiva företeelse, som förmedlas genom synsinnet, kallar Hartmann dels »*formsken*», dels »*ögonsken*». Det förra bestämmes af rumsinnet och är, för så vidt det ger upphof till bildhuggeriets konst, hvilande. Skall det blifva rörligt, behöfver det färger och måste således träda i förbindelse med ögonskenet eller rättare uppgå i detsamma, såsom vid mimikens och dansens rumtidliga konster, hvilkas egentliga område eller material är lefvande gestalter. Ensamt till rumsinnet hänför sig deremot, liksom det rena plastiska formskenet, det hvilande ögonskenet, som ger upphof åt målarkonsten. Föreningen af det hvilande och det rörliga ögonskenet ger det »sceniska skenet». — I musiken ligger det sköna hvarken i verktygen eller i det personliga materialet (den utöfvande), ej heller i luftvågorna, hvilka, liksom svängningarna i etern för uppfattningen af det natursköna och synsinnets konster, blott beteckna ett labilt, i rörelser bestående tillstånd hos ett medium; det sköna för hörselsinnet hvilar i »*öronskenet*». Till tonkonsterna räknar Hartmann, såsom framdeles kommer att visas, icke blott (instrumental-)musiken och den s. k. uttrycksfulla sången, utan äfven språkmimiken, hvilka tvenne senare konster skilja sig från hvarandra genom tonhöjdens och tonfärgens olika beskaffenhet. Naturliga enheten af ögonsken och öronsken visar sig dels i skådespelarkonsten, dels i operasångkonsten. — Det sköna är ock subjektiv företeelse

i poesien, der konstverket icke beror på varseblifningens sinnesken, utan på »*fantasiskenet*», och ordmeningen är blott vehikel för dess reproduktion, liksom ordklangen vehikel för ordmeningens uppfattning. Detta senare vehikel kan enligt Hartmann öfverspringas — i motsats mot tonernas klang i musiken, och man kan strax nå till ordmeningen från skrifttecknen hvilka motsvara den bildande konstens fixationsmedel, ehuru de blott äro anvisningar till konstverkens subjektiva reproduktion.

Det estetiska skenet är ingen illusion, säger Hartmann, utan ideal realitet såsom verkligt för handen varande medvetenhetsinnehåll. Om varseblifningsskenets innehåll motsvaras af en verklighet eller ej, får kunskapsteorien afgöra; det estetiska skenet gör intet anspråk på real sanning. Å ena sidan få inga reala elementer deri inmängas, om det vill vara rent; men å andra sidan får detsamma icke indragas i den teoretiska kunskapen eller i det praktiska lifvet. Det ena slaget »sken» får ej heller afbrytas genom ställvist införande af ett annat, såvida den psykologiska förmedlingen af den ena arten positivt störes genom detta inflytande från den andra.

Är således det estetiska skenet rent idealt, nemligen dels subjektivt idealt såsom blott medvetenhetsinnehåll, dels objektivt idealt, såsom uttryck för ett försinligadt innehåll; så måste estetiken vara rent idealistisk. Att vilja tala om en real-idealism eller ideal-realism, såsom Carriere och Schasler göra, är derför lika oegentligt som att tala om en rent realistisk estetik, enär, såsom ofvan nämnts, realiteten och således realismen icke hafva någon betydelse på estetikens område utan först på kunskapsteoriens och metafysikens. Men man får väl akta sig för den abstrakta idealismen, hvilken Hartmann i sitt första band genomgående kritiserat; estetiken bör väl vara idealistisk, men det sköna bör af densamma uppfattas konkret i ofvan angifna betydelse.

Detta Hartmanns betonande — vi följa alltjemt Wrangels ord — af åtskilnaden mellan ideala (estetiska eller sken-)känslor och reala är väl berättigadt, och hans utförande i exempel i allmänhet slående. Men han borde härvid hafva framhållit, att nästan alla reala känslor kunna potentieras till idealitetens sfer, blifva estetiska, hvarigenom konsten kan höja till skönhet nästan alla förhållanden och företeelser i lifvet. Han uppdrager i allmänhet en för skarp gränslinie emellan dessa båda slags känslor, sätter deras motsats för abstrakt; och han öfverser nästan, att de ideala känslorna utvecklat sig ur och höjt sig från de realas fasta mark. Äfven de sinliga känslorna, särskildt de, som frambringas genom syn- och hörselförnimmelser, hafva en begärfri sida och stå således icke så fjärran från de estetiska. Den sinliga förnimmelsen är ju äfven det estetiska skenets grundval, och detta kan just derigenom, såsom Hartmann sjelf framhållit, lätt neddragas från sin ideala sfer. I verkligheten kunna nog icke, såsom Hartmann tror, alla stämningsmodulationer, affekter och lidelser (estetiskt) genomlöpas, utan att något förändras i åhörarens reala sinnestillstånd. De sympatiska känslorna höja sig genom sin natur öfver det sinliga begärets ståndpunkt och kunna lätt öfvergå i estetiska; i den estetiska njutningen sjelf ligger ju en sympati med det åskådade eller förnumna, och det är på grund häraf, som man med Trahndorff o. a. kan framställa kärleken såsom det skönas innersta.

Mozart och hans opera 'Enleveringen ur seraljen'.*

I slutet af mars 1778 hade Mozart, åtföljd af sin moder, anländt till Paris, der han såsom 7-årigt underbarn blifvit så firad. Den nu tjugutvååriga konstnären blef, då han återkom hit, föga uppmärksammad af parisarne. Men om han än icke hade att glädja sig öfver någon väntad framgång här, var likväl han vistande i Paris af ej ringa betydelse för hans konstnärliga utveckling, i det han der kom till klarhet öfver, att den italienska operaformen, i hvilken han var uppfostrad och med hvilken han sjelf hittills arbetat, var något stereotypt, som han nu måste lösgöra sig ifrån. Den Gluckska operan och den franska opera comique, som han nu lärde känna, pekade hän mot framtiden. »Idomeneo», »Enleveringen» och »Figaros bröllop» vittna om hvad Mozart vunnit af detta besök i Paris. Då Mozarts moder d. 1 juli samma år afled i den franska hufvudstaden, vände han åter till Salzburg, dit hans dubbla befattning som konsertmästare och hoforganist kallade honom, hur obehaglig han än fann sin slaftjenst hos erkebiskopen derstädes. Efter hemkomsten fick han från München beställning på en opera till karnavalstiden. Med nöje grep han verket an, ty i München hade han många vänner bland operapersonalen och kände väl till orkestern, som var en af de bästa i Tyskland. Det verk han nu skapade var »Idomeneo». Sjelf reste han till München och ledde repetionerna, och uppförandet af operan egde rum d. 29 jan. 1781 med stor framgång. Den italienska stilen är emellertid ännu förhärskande i denna. Det glada lifvet i München nödgades Mozart lemna i mars, då han af sin biskop kallades till Wien, der denne då uppehöll sig. Den brutala behandling Mozart rönte af honom ledde ändtligen till en brytning, som gjorde konstnären till sin egen herre och han stannade nu i den österrikiska hufvudstaden.

Kejsar Joseph II, som på sitt reformatoriska program äfven uppstält att folket skulle uppfostras genom goda nationela teaterföreställningar, tog äfven den unge Mozarts förmåga i anspråk för åstadkommande af ett tyskt sångspel. Mozart var omtyckt i adelskretsarne och kejsaren intresserade sig sjelf för att få honom att komponera en tysk opera. Librettisten Stephanie bearbetade nu en text af lustspelsförfattaren Bretzner. »Boken är mycket bra», heter det, »ämnet är turkiskt och titeln lyder *Belmont och Konstanze* eller *Enleveringen ur seraljen.*»

Mozart egnade sig nu med ifver åt komponerandet. Det gällde ju hans framtid och existens; dertill var operan bestämd att uppföras första gången vid ett förestående furstligt besök. Häraf blef dock intet, och månad efter månad förgick utan att operan blef uppförd, tills slutligen kejsarens uttryckliga befallning sönderslet den väfnad af tröghet, afund och chikaner, som förhindrade framkomsten.

Den 16 juli 1782 uppfördes »Enleveringen» första gången på Burgteatern. Redan första aftonen mottogs operan med jubel, och Mozart kunde berätta om än större framgång de följande aftnarne. Kejsaren hade verkligen härmed nått sitt mål att grunda en nationalopera (tysk, ej italiensk). Sjelf fann han väl behag i operan, men dock var den ej alldeles i hans smak. Till Mozart yttrade han: »För vackert för våra öron och förfärligt mycket noter, kære Mozart!» (syftande på det rika ackompanjemanget). Denne svarade enkelt och frimodigt: »Alldeles så många noter, ers majestät, som nödvändigt behöfvas.» Ett särskildt uppförande egde rum för den gamle mästaren Gluck, som i hög grad gladdes öfver det snille operan uppenbarade och sedan den tiden mottog Mozart som gäst i sitt hem. »Enleveringen» är en vändning i Mozarts produktion, likasom »Idomeneo» var det. Mozart öfvergaf väl icke alldeles den italienska operan, då han skref »Enleveringen», men han begagnade sig sjelfständigt af hvad han i den hade bruk för: arian. Genom att öfverföra den bredare, mera utarbetade arian från den italienska operan och ssmmansmälta den med det tyska »sångspelet», ville han höja detta. I Mozarts nämnda opera växer emellertid arian ut ur handlingen och är ej påklistrad af beräkning. En och annan aria i »Enleveringen» kan tyckas

* Med anledning af denna operas snart förestående upptagande här på kgl. teatern meddelas om densamma nedanstående, hufvudsakligen efter »Illustreret Musikhistorie»

trivial och stanna handlingen, men Mozart var ju ännu en helt ung man, och hans idéer om ett dramatiskt musikverk voro ej så utpreglade som hos Gluck. »Enleveringen» utgör också i det hänseendet en vändning hos Mozart, att här första gången på allvar röjer sig den förmåga af musikalisk karakteristik, som sedan mer och mer så lysande utvecklar sig i hans dramatiska verk. Osmin i »Enleveringen» är framför allt bevis derpå. En sådan figur hade den dramatiska musiken ej hittills haft att uppvisa, och den är i hela operan tecknad med samma genialitet. I få drag är hans slöa väsen tecknadt genom den romans med hvilken han införes, allt det plumpna och dumma i hans natur framträder sedan i hans stora aria i första akten (»narrar som kring världen fara») -- hvari slutet med genial dristighet lemnar tonarten F-dur för att låta Osmins vrede rasa ut i A-moll —, och ej mindre karakteristisk är hans aria i sista akten, »Ack, hvad jag skall triumfera!» För ett detaljeradt framhållande af operans ypperliga nummer sakna vi utrymme. Här må blott vidare påpekas Belmonts vackra aria som inleder första akten och hans större i tredje aktens början, Pedrillos originella serenad med det verkningsfulla användandet af den »turkiska musiken» samt den vackra, med stor konst och känsla för situationen utarbetade qvartetten i andra aktens slut, äfven den betecknande ett genombrott såväl i Mozarts produktion, som i operans historia.

Den naiva, jublande lifsglädje, den fina poesi, den egna sagostämning, som preglar »Enleveringen», har gjort den till en vårens doftande budbärare i operans historia, full af oförgänglig friskhet.

I fråga om »Enleveringen» och dess tillkomst, må man komma ihåg, att Mozart vid tiden för operans komponerande och uppförande i den lemnar en skildring ur sitt eget lif vid samma tid. Han var då förlofvad med Konstanze Weber, för hvilken Mozart skaffat en tillflykt hos hans väninna, baronessan Waldstädten för att skilja henne från den på dryckenskap begifna modern, som behandlade henne som en rigtig »askunge». Då nu modern hotade att med polisens hjelp återhemta dottern, hade Mozart ej någon annan utväg än att hemta henne från baronessan och gifta sig med henne. Deras bröllop egde också rum strax efter första uppförandet af »Enleveringen».

Musikbref från Paris.

Raden af musikfester (»festivals») hos Colonne är nu slut, och så godt är det. Af »musikfest» hade de egentligen blott namnet, och kunde snarare anses som en slags utställning eller revy af de mest kända och omtuggade styckena på repertoiren. För orkestern och dess chef voro de utan tvifvel en ej ovälkommen anledning att spara in på repetitioner och arbete, men för publiken kan behållningen af dem anses mera tvifvelaktig. Mig synes de egt sitt egentliga intresse i att de på sätt och vis vederlagt den Rubinsteinska teorien om att ett konsertprogram bör inskränka sig till endast en kompositör. Faran af en sådan kompositörens suveränitet är kanske störst — för kompositörerna själfva. Ty huru få kunna motstå detta eldprof! Äfven med det fyndigast hopställda program, äfven med verk, så kända, att de ej fordra något bemödande från publikens sida för att genast uppfattas, kan det ej hjälpas att så småningom en viss leda och monotoni erfares af åhöraren. Detta beror på, att hvarje kompositör mer eller mindre upprepar sig själf, har vissa, för honom egendomliga manér, vissa sätt för formgifning och instrumentation, vissa partier, tillkomna endast för att fylla, allt saker, som under åhörandet af en enstaka komposition ej falla så mycket i ögonen eller, rättare sagdt, öronen, men som deremot genom det oundvikliga återkommandet i flera kompositioner haka sig fast i minnet och derigenom draga uppmärksamheten från det väsentliga till bisakerna och accessoirerna.

Hvad som sagts ofvan märktes redan vid Saint-Saëns- och Massenet-konserterna, och i synnerhet vid Berlioz'-seancen, då Romeo och Juliette spelades (i sin helhet ej utförd sedan 1894). Jag har redan haft anledning i denna tidning att tala om detta verk, som med obestridliga skönheter eger många mycket svaga partier, som i synnerhet framträdde efter åhörandet af »Symfonie fantastique» och »Les Troyens»; till den grad är samma kompositionssätt påfallande.

En af de intressantaste konserterna var Bach-Mozart-seancen, då man fick höra pianisten Pugno spela Bachs E moll-konsert och Mozarts i D moll samt violinisten Ysaye Bachs i E dur och Mozarts i A moll, begge utmärkt naturligtvis. Mycket medelmåttig deremot i utförande fann jag Beethoven-seancen å Nouveau-Theâtre, der bl. a. M:me Roger-Miclos spelade månskenssonaten, bra ledsamt i mitt tycke. Mendelsohn-konserten var mera lyckad; en helt ung pianist, Lazare Léroy, utförde några Lieder synnerligen vackert, och hr Thiebaud, Colonne's mest lofvande violist, E moll-konserten.

Till nästa söndag annonseras Franks »Rédemption» och en ny komp. af d'Indy. Genom ett eget sammanträffande hade herrar Colonne och Chevillard en söndag gjort byte af hvar sin specialitet; medan man firade Wagner hos den förre blef Berlioz dagens hjälte hos den senare, och det märktes vid detta tillfälle att Berlioz ej fick samma fulländade utförande som hos Colonne, liksom Wagner förefaller mera hemmastadd hos Lamoureux. Det hör ej till den minsta af herrar Colonnes och Chevillards förtjenster att de visa »les jeunes» en sådan gästfrihet på sina program; den insats de härigenom lemnat i propagerandet af de ideer, som röra sig i tidens musikaliska medvetande, kan ej nog uppskattas. Huru långt stå de ej i detta afseende framom sina kolleger hemma i Sverige. Under denna säsong har man således haft rikhaltigt tillfälle till studium af den franska tonkonstens nuvarande ståndpunkt, och om de framförda nyheterna endast undantagsvis röja någon större skaparkraft och originalitet, så bära de dock glädjande vittne om ett rikt utvecklingsarbete i tidens konst, som kan bli af verklig betydelse för framtiden; de röja så mycket ärligt och verkligt artistiskt sträfvande, så verkligen upphöjda synpunkter och ett sådant ifrigt sökande efter sanning, att man gerna öfverser med de många absurditeter och det töckniga grubbel, hvartill detta ej så sällan urartar. Och att publiken förstår att uppskatta det mod och den oegennytta, som ju till viss grad fordras för att föra nya namn i elden, visar dess hållning, hvilken vittnar om en opartiskhet och tolerans, som ej precis kan sägas höra till parisarnes vanor; de öfliga manifestationerna äro, om ock ej alltid entusiastiska, så dock alltid höfliga. De utförda arbetena äro i allmänhet »envois de Rome» och många visa, att de lyckliga innehafvarne af »Prix de Rome» ej förlorat sin tid i den odödliga staden. Hos Chevillard har utförts bl. a. »Poème symphonique sur Brand» af Omer Letorey. Ehuru ej uppnående det storslagna i det Ibsenska dramat, röjde detta verk synnerligen lofvande ansatser i detta afseende och utmärkte sig för öfrigt för många lyckliga orkestereffekter och verkligt inspirerade tema, i synnerhet det mörka, grubblande ingångstemat, först framfördt af messingen, sedan af violoncellerna och till sist af violerna, der det liksom förvandlas och upplöser sig i en skimrande klarhet.

En egendomlig komposition var »Chaîne d'amour» af Jules Bouval, som, inspirerad af ett originelt poem af Gabriel Montoya, hvilken han dock är underlägsen i färgglöd och åskådlighet, försökt deri musikaliskt framställa ett helt bildergalleri af kvinnogestalter, olika tiders symboler af kärleken, såsom Diana, Helena, Cleopatra, Phryné, Manon Lescaut m. fl. Huruvida han deri lyckats, lemnar jag derhän, verket egde emellertid stora melodiska skönheter och förrådde en i kontrapunkt mycket förfaren hand.

Vidare må nämnas »Procession nocturne» af Henri Rabaud, och en ouverture »Buond Pasca» af Gaston Carraud, ett försök till musikalisk dekorationsmålning, som ej saknade sitt intresse, ehuru de dervid använda färgerna ibland voro väl »skrikande».

Mindre intressant fann jag »Au Crépuscule» af Aug. Chapuis, hvari det grumliga och vagua i formen ej ens kan urskuldas af dess titel, och i hvars tjocka molnvägg af ackord knappast en ljusglimt i form af en musikalisk tanke bröt sig väg.

Ej mindre än tvenne nya pianokonserter ha utförts, den ena af Sarreau förträfflig, den andra af Delafosse betydligt underhaltig.

En komp. af den 16-årige rumäniern Enesco, som förra året väckte så stort uppseende för sin ovanliga begåfning, gjorde fullkomligt fiasco, en motgång, som dock säkert skall visa sig af verklig nytta för den unge af smickret i de rumäniska salongerna troligen litet uppblåste kompositören.

Man kan ej hålla Colonne och Lamoureux-Chevillard nog räkning för, att de så ofta inbjuda utländingar att dirigera på sina konserter. Det vittnar fördelaktigt om huru djupt de insett betydelsen af det internationella utbytet af ideer, och huru fullkomligt fria de gå från anklagelsen för chauvinism (i likhet med de flesta af Frankrikes verkligt framstående män på kulturens olika områden), och för det småaktiga kotteriväsen, den jalousie de métier, som ständigt fruktar att se sig öfverflyglas af konkurrenter.

Liksom om man kunde tala om konkurrens på ett område, der individualiteten har ett så vidsträckt spelrum. I hvilken hög grad detta verkligen är fallet, har varit lika intressant som lärorikt att konstatera under åhörandet af de orkesterchefer, som i tur och ordning gästat Paris. Alltsedan grefve d'Harcourt gjorde början med ryssen Winogradsky ha Tysklands och Rysslands eminentala kapellmästare kommit hit. Vi ha hört hos Colonne Richter, Mottl och Lévy, och hos Lamoureux Nikisch och nu senast Weingartner och Richard Strauss. Man har i fulla drag njutit af de nya härliga synvidder hvar och en på sitt sätt öppnat för det musikaliska tänkandet, utan att fråga sig, huruvida det man fick till lifs var den enda, den allena saliggörande traditionen, hvarförutan ett utförande af en Beethovensymfoni t. ex. i vissa kretsar anses som ett fullkomligt kätteri. För dessa blir visserligen en Richard Strauss fullkomligt onjutbar. Hans uppfattning är rubato som en mazurka af Chopin, med högst oväntade tempoförändringar, fermater och rallentando, hvaraf det ej fins ett spår på partituret; en tolkning à la Tsigane. Man må säga, hvad man vill derom, men ytterst originell och rolig är han. Beethovens A dur-symfoni, de tyska kapellmästarnes »Cheval de bataille», och uvertyren till Mästersångarne blef under hans taktpinne, som har något af ett trollspös förvandlingsförmåga, till någonting alldeles nytt.

Så ny och intressant än Strauss' tolkning är, fördunklade den på intet vis Weingartners. Jag har redan i denna tidning berättat om, hur denne förra året kom, såg och segrade. Hans triumf var nu ej mindre. Hans tolkning af uvertyrerna till »Alceste» och »Euryanthe», Mozarts Ess dur- och Beethovens C moll-symfonier, Liszts »Tasso» m. m., var bland det härligaste man kunde höra, och vittnade om i hvilken sällsynt grad han vid knappa 36 års ålder eger hvad fransmännen kalla »posséder son metier». Som bekant blef W., efter att successivt ha varit kallad till Königsberg, Danzig, Hamburg och Frankfurt am Main, kapellmästare vid Berlins opera 1891, som han förra året lemnade, för att uteslutande egna sig åt komposition, och der Strauss blef hans efterträdare.

Intressant är att jemföra dessa begge så genialiska konstnärer. W. tillåter sig ej så mycket temporubbningar som S., han eger kanhända mindre »fougue» än denne, men har mera storslagenhet och koncentrerad värme. Begge erhålla af sin orkester de delikataste nyanser, och äro mästare som få i att sätta i relief de olika instrumentens sonoritet. Som bekant åtnjuta de i Tyskland stort anseende äfven som kompositörer, och i Strauss vilja många t. o. m. se en efterträdare till Wagner. I hvad mån dessa förhoppningar komma att realiseras är svårt att döma efter den komp. som här utfördes: »Så talade Zarathustra». Denna egendomliga titel är som bekant namnet på ett af de mest berömda arbeten af den bittre och skeptiske filosofen Nietsche, hvari han resumerat sin teori om »öfvermenniskan» = superhomo.

Innan jag afger ett definitivt omdöme om denna underliga komposition, skulle jag vilja höra om den. Temligen vågadt synes mig att vilja sätta filosofi i musik; ett helt intryck får man ej heller af denna något tofviga rapsodi, som varar en tre kvarts timme. Men intresset hålles hela tiden vaket genom den oerhördt djerfva och genialiska polyfonien, de mest pikanta rytmer och en glänsande orkestring. Man märker emellertid, att hr Strauss ännu befinner sig i sin Sturm- och Drang-period; då han funnit det rätta uttrycket för sin personlighet, kommer han utan tvifvel att åstadkomma högst betydande saker.

Weingartner var denna gång representerad af tvenne kompositioner: en intressant transkription af »Invitation à la valse», som dock ej kommer en att förgäta Berlioz's mästerverk, och »Le Séjour des Bienheureuses» (jag ignorerar den tyska titeln). Detta verk eger vida större klarhet och behärskning i ingifvelse och form än det Strausska, och dess högstämda innehåll och rikedom på de finaste instrumentala fynd förfelade ej göra ett djupt intryck på den fulltaliga pupliken.

Paris le 2 Mars.

G. S.

P. S. Hos editören Fischbacher har utkommit en liten bok af Jean Hubert, kallad »Réminiscences», som jag ej nog kan rekommendera åt herrar musikkritici till begrundande. Jag skall återkomma i mitt nästa bref till detta intressanta arbete.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

För piano, 2 händer:

J. AD. HÄGG: *Valse de salon,* tillegn. fru Ida Åqvist. Pris 50 öre.

RHENFELDT KARL: *Nu ska vi te å dansa,* Hambo-polska; *Med Piff,* Schottisch, à 50 öre.

För piano, 4 händer:

Geishan, operett af Sidney Jones. Potpourri. Pr kr. 1,50.

För en röst med piano:

AUG. EKENBERG: *Och här är dungen, där göken gol* (c—f), ur »Hemvers och Hvardagsvers» af Gustaf Fröding, tillegn. frök. Helena Procopé. Pris 50 öre.

AUG. ELFÅKER: *»Då lösta böljor mot stranden slogo»* (h—e); *»Båten gungar sakta»* (b—ess), båda med ord af Toivo, tillegn. fru Dagmar Möller. Pris 75 öre.

Hos Schotts Söhne i Mainz har utkommit:

För piano, 2 händer:

ALB. LINDSTRAND: *Deux Morceaux de Salon.* N:o 1 Valse, N:o 2 Barcarolle, op. 7 à mark 1,50.

Af musikalierna från Elkan & Schildknecht framstå bland pianokompositionerna Valsen af J. Ad. Hägg såsom ett litet förträffligt salongsstycke påminnande om Gade, komponistens lärare. Huru värderad J. Ad. Hägg är äfven i Tyskland visar en i »Die Signale» för 27 febr. förekommande anmälan af »Drei kleine Suiten im alten Style», utgifna af Fr. Hofmeister i Leipzig. De omtalas der såsom »förtjusande kabinettstycken, innehållande en sund, klar och hjertevinnande musik, som på det högsta kan rekommenderas åt alla pianister, — ett nytt bevis på den beaktansvärda talangen hos den nordiske komponisten, på hvilken man, efter allt att döma, kan ställa de skönaste förhoppningar.»

En svensk tonsättare, som nu äfven fått kompositioner utgifna af en ansedd

tysk förläggare, Schotts Söhne i Mainz, är Albert Lindstrand, såsom här ofvan synes. Hans båda »salongsstycken» äro behagliga och eleganta utan att vara svåra.

Af den ovanligt framgångsrika operetten »Geishan» har, som ofvan synes, ett potpourri för fyra händer utkommit.

Af sångerna tillhör Ekenbergs den enkla populära stilen. Elfåkers äro till formen mera konstmessigt utarbetade men ändock melodiska och anslående. Såsom satta för mellanstämma lämpa de sig väl för de flesta röster.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Mars 1 Donizetti: *Regementets dotter.* Balett: *Dygnets timmar.* — 2 Stenhammar: *Tirfing.* — 3 Rossini: *Wilhelm Tell.* — 4, 8 Nicolai: *Muntra fruarna i Windsor.* — 5 Thomas: *Mignon.* — 7 Beethoven: *Fidelio.* — 9 Donizetti: *Leonora.* — 12 Bizet: *Djamileh;* Leoncavallo: *Pajazzo.* — 14 Adam: *Konung för en dag.*

Vasateatern. Mars 1—14 Sidney Jones: *Geishan* (2/3 125:te gången). — 5, 12 *Vermländingarne* (Matiné).

Svenska teatern. Mars 1—14 *Stor-Klas och Lill-Klas.*

Musikaliska akademien. Mars 5 Matiné af *Stockholms Allmänna Sångförening.* Biträdande: hrr O. Bergström, Lars Zetterqvist, Hugo Alfvén. Dirigent: hr Herm. Berens j:r. — 11 Afskedskonsert af *Italienska kapellet.*

Vetenskapsakademien. Mars 14 Konsert af fru *Davida Afzelius.* Biträdande: Frk. H. Edgren (violist), hrr Emil Sjögren, W. Wiklund.

Sjukligheten bland operapersonalen vållar fortfarande fördröjning med uppförandet af så väl »Enleveringen» som »Valdemars-Skatten». Den gamla repertoaren skulle i onsdags uppfriskas med ett par första debuter i »Oberon» af fröknar Malmerfelt och Morell, men flere sjukdomsfall omintetgjorde äfven detta. — Vasateatern har det lugnare. Der går »Geishan» fortfarande som ett perpetuum mobile utan sjukdomsförhinder vare sig hos personal eller publik. Innan 150:de representationen eger rum, lär Offenbachs operett »Frihetsbröderna» skjutas emellan.

Konsertväsendet är denna säsong mera stilla än vanligt. Det från Sveasalen af elden utdrifna »Italienska kapellet» under ledning af kapellmästare-pianisten R. delli Ponti gaf en temligen väl besökt konsert i Musikaliska akademiens sal. Den lilla orkestern var dervid förstärkt med en flygel, af dirigenten skött samtidigt eller alternerande med förandet af taktpinnen. Kapellet, som eger goda solister och skickliga blåsare, är bekant för utmärkt ensemble och intygade detta äfven nu särskildt med Liszts »Ungersk Rapsodi» (n:o 2), »Åses död» och »Anitras dans» ur Griegs »Peer-Gynt»-suite samt mellansatserna i Mozarts vackra klarinettqvartett. Violinisten Tagliacozzo spelade vackert och med god teknik Mendelssohns konsert, dock i ett alltför hastigt tempo, som gjorde det omöjligt för pianisten att följa med. Lille hr Fusella, publikens stora favorit, lät höra sig i Paganinis »Hexdans», hvars svårigheter ej fullt öfvervunnos. Konserten började och slutade med uvertyrerna till »Anacreon» af Cherubini och »Wilhelm Tell».

Fru Davida Afzelius, hvars behagliga altstämma och framstående sångtalang vi nyligen utförligare omnämnt (se hennes biografi med porträtt i Sv. Musiktidn. n:o 4 d. å.), hade en talrik publik på sin konsert den 14 d:s och skördade rikt bifall af publiken för sitt uttrycksfulla föredrag i sånger af Schumann (»Frühlingsfahrt», »Mit Myrthen und Rosen», »Ich wandre nicht»), Sinding (»Der skreg en fugl»), Grieg (»Efteraarstormen»), Sjögren (»Liten knopp, moders hopp», »Smyg varm din kind», »Hvem staar der for borgen?), R. Wagner (»Schmerzen»), Brahms (»Von ewiger Liebe») och Hildach (»Lenz»). Hr Sjögren, som ackompanjerade sina mycket anslående sånger, blef också mycket hyllad af åhörarne. Ett godt intryck gjorde fröken Edgren med sina violinnummer, Adagio pathetique af Godard, Andante sostenuto af Sjögren och Gondoliera af F. Ries. — Allmänna sångföreningen skördade på sin konsert under hr Berens' direktion rikt bifall, hvaraf äfven hrr Zetterqvist och Alfvén fingo sin välförtjenta anpart för sitt violinspel likasom hr Bergström för sitt sångföredrag, utmärkt ackompanjeradt af hr Berens. Vi sakna utrymme att närmare uttala oss om konserten och dess program.

Ett och annat från musikvälden.

August Enna, den bekante danske kompositören till »Häxan», »Kleopatra» m. fl. operor, har nyligen under sitt vistande i Antwerpen blifvit uppmanad att komponera en opera för invigningen af det nya operahuset derstädes. Texten skulle skrifvas af den belgiske lyrikern Paul de Mont.

I »Der Bärenhäuter», Siegfried Wagners nya opera, hvars première egde rum d. 22 januari, är handlingen förlagd till 30-åriga kriget. Hans Kraft, en ung soldat, vänder tillsammans med några kamrater hem till sin fäderneby från kriget. Men under det hans kamrater mottagas med jubel och öppna armar, känner ingen igen Hans. Hans mor är död, han själf glömd af alla. Han kan icke ens få ett tarfligt nattläger.

Så står han der ensam och bedröfvad, under det att de andra svänga om i dansen med de unga flickorna.

Då närmar sig plötsligt Hin håle Hans och lofvar att hjälpa honom. Han skall få en bekväm plats, en lön som han aldrig drömt om, guld i öfverflöd och allt hvad hans hjärta begär: kärlekens högsta lycka.

Hans tager emot anbudet och får till sysselsättning att underhålla elden under den helveteskittel, i hvilken de olyckliga själarne befinna sig. Han förklarar sig derjämte villig att underkasta sig hvilket straff som helst ifall han låter en enda själ slippa undan.

Lyckan är Hans emot. Han låter öfvertala sig af S:t Petrus att spela tärning med honom och denne vinner af Hans alla de själar som finnas i kitteln.

Inhöljd i gamla trasor, med en björnhud på ryggen skall Hans nu vandra genom världen, aldrig tvättad, aldrig kammad, det är hans straff. Men kan han råka på en ung flicka som fattar kärlek till honom sådan han är och blir honom trogen i tre år, är han åter fri.

En sådan flicka möter han i andra akten, och i den tredje hjälper S:t Petrus honom med att frälsa sin fäderneby från en öfverhängande fara. Hans Luise får honom nu naturligtvis dubbelt kär då han återvänder till henne som segrare och lyckligen kvitt både trasorna och björnhuden.

Musiknotiser.

Från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Med »Waldemars-Skattens» första uppförande, som skulle ha egt rum i denna månad, kommer troligen att dröjas till fram i den nästa till följd af åtskilliga hinder. »Enleveringen» torde, om ej sjukdomsförhinder inträffa, gå öfver scenen fram i nästa vecka. Tenorsångaren hr Birger Schücker, hvars vackra röst berömdes vid hans uppträdande som Faust i Gounods opera på Kristiania teater och å Eldorado, skall i samma rol debutera här innan kort.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande, stiftadt 1884, har utsändt en prydlig matrikel, upprättad i dec. 1898. I början af häftet finner man konung Oscar II:s, sällskapets beskyddares, porträtt, kopia af A. Jungstedts utmärkta oljemålning i k. teaterns foyer samt ett blad med mindre medaljongporträtt af kompositörerna i 1898 års kvartetthäfte, E. Ellberg, Aug. Körling, A. M. Myrberg, Conr. Nordqvist, Herm. Palm och Ivar Widéen.

Matrikeln upplyser att under sällskapets förflutna verksamhetsperiod 122 kvartetter utgifvits af 38 tonsättare: Fr. Berwald, C. A. Brolén, E. Ellberg, Aug. Enderberg, F. A. Frieberg, O. F. Hagman, Ivar Hallström, Rich. Henneberg, Frith. Herzman, John Jacobsson, I. F. Kjellstrand, Ch. Kruse, Aug. Körling, A. F. Lindblad, Otto Lindblad, Adolf Lindgren, L. A. Lund, J. G. Morén, Hélène Munktell, A. M. Myrberg, Preben Noderman, Conr. Nordqvist, Gust. Norén, Ludv. Norman, Ludv. Ohlsson, Herm. Palm, W. Peterson-Berger, C. W. Rendahl, M. Rystedt, Em. Sjögren, Wilh. Svedbom, Aug. Söderman, Fr. Tiger, K. Valentin, Aug. Wallenberg, Sara Wennerberg, Iv. Widéen, Erik Åkerberg. Nuvarande styrelsen utgöres af kammarherre Ax. Burén (ordförande), hofmusikhandlaren G. Lundquist (skattmästare) samt major A. Ellsén, regementsläkaren Anton Kull och grosshandlaren Fredr. Schram. Ledamöter i prisnämnden äro professorerna Ivar Hallström och C. R. Nyblom samt d:r Anton Kull. Hedersledamöter äro f. d. statsrådet Gunnar Wennerberg och dir. mus. vid Upsala universitet Ivar Hedenblad. Matrikeln upptager 7 ständiga samt 1156 andra ledamöter, deraf 337 i Stockholm, 35 i Helsingfors och de öfriga spridda öfver hela landet, hufvudsakligen i städerna.

Innehållet i ofvannämnda kvartetthäfte, n:o XII, är följande: 1. Widéen: Söndagsmorgonen (belönt med tredje priset). Dessutom har styrelsen förvärfvat för årstrycket: 2. Ellberg: Serenad, 3. Körling: Ur kantaten vid Karl X Gustaf-stodens aftäckning d. 28 juni 1896, 4. Nordqvist: Solosång, 5—7. Palm: En liten tid. Försakelsen. Skördefolket dansar om kvällen på ängen. Myrberg: Aftonskuggor. Widéen: Sommarfrid i soletid.

Musikhistoriskt museum. D. 12 d:s sammanträdde å Operans kansli intresserade för bildnade af ett musikhistoriskt museum härstädes, nämligen statsrådet Gunnar Wennerberg, kammarherre Axel Burén, professor Oscar Byström, förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist, hofkapellmästare Richard Henneberg, konsertmästare Lars Zetterqvist, d:r Carl Vallentin och sekreterare Johannes Svanberg. Sedan de närvarande enats om grunderna för museet och dess syfte, valdes en styrelse bestående af hrr Burén, Nordqvist, Claudius, Zetterqvist och Valentin; till styrelsesuppleanter valdes hrr Byström och Henneberg och till museets sekreterare antogs hr Johannes Svanberg.

I en annan lokal inom operahuset hade utställts hittills till museet skänkta och deponerade musikinstrument, äldre musikalier samt porträtt af musici.

Fröken Tora Hwass' 2:a abonnerade kammarmusiksoaré eger rum d. 21 d:s i den vanliga lokalen efter följande program: Volkman, trio, op. 5, B-moll, och Beethoven, trio. op 70 n:o 1, D-dur, hvilka utföras af prof. F. Neruda, konsertmästare Zetterqvist och konsertgifvarinnan, som äfven spelar en här aldrig utförd sonat af Tschaikowsky i G-dur.

Föredrag af Algot Lange om tonbildning i sång och tal kommer att hållas i K. F. U. M.:s sal innan kort. Seriebiljett à 2 kr. finnes att köpa i Abr. Lundqvists musikhandel till dessa föredrag, hvilka säkert komma att väcka stort intresse, då hr Langes utmärkta sångkonst och mångåriga operaverksamhet ej mindre än hans nyligen utgifna bok »Om sång» äro väl bekanta.

Sveasalen, den praktfulla, ursprungligen till konsertsal afsedda lokalen, blef jemte underliggande, nu till varieté använda teater förstörd af eldsvåda på morgonen d. 5 mars. Salen invigdes högtidligen den 6 febr. 1888 med konsert under hr A. Halléns direktion. Konserterna fortsattes derpå en tid under hr Gellrichs ledning. Salen blef snart nog använd till schweitzerilokal med varietéföreställningar, middags- och aftonkonserter under säsongen.

Göteborg. Den 8 och 15 mars gåfvo härvarande violinisten Carl Bredberg och pianisten Harald Hedelin ett par Sonat-soaréer, å hvilka utfördes på den första en af Bach, C-moll, en af Mozart, A-dur, och Beethovens »Kreutzer-sonat»; på den andra sonat af Beethoven, G-dur, op. 96, Schumann, A-moll, op. 105 och Brahms, D-moll, op. 108. — En afskedskonsert har gifvits af hr Gregorowitsch, biträdd af hr Fazer.

Malmö. Lombergs operaturné gaf den 13:e dennes å härvarande teater för första gången operabuffan »Geishan» med lysande uppsättning. Huset var utsåldt. Fröken Keyser och fru Wahlgren fingo lejonparten af det rikliga bifallet.

Från våra grannland.

Kristiania. Mars 1—14. På Kristiania teater gafs d. 2 d:s till förmån för hr Arnoldus Reimers en »afskedsföreställning», hvars program upptog: Sång till aftonstjernan ur »Tannhäuser» och Griegs »Peer Gynt»-serenad, sjungna af hr Lammers, 1:a satsen af Rubinsteins pianokonsert i D-moll, spelad af fru Nissen, komedien »Lill-Mor» med musik af Ole Olsen och en Epilog af Christ. Randers. Eldoradoteatern har uppfört »Flagermusen», »Orfeus i underjorden» och »En midsommarnatt i Dalarne». Musikföreningens 5:te konsert, med biträde af frök. Caroline Berg och Kristiania teaters orkester under hr Iver Holters direktion, hade följande program: 1. Alfred Andersen: Symfoni (A-dur) för stor orkester (manuskr.) 2 Liszt: Pianokonsert (Ess dur); 3. Brahms: »Schicksalslied» för kör och ork.; 4. Beethoven: »Leonora»-uvertyr n:o 3. — Violinisten Arve Arvesen gaf d. 11 konsert med biträde af hrr Lammers och Martin Knutzen m. fl., hvarvid jemte solosaker utfördes SchumannsPianoqvintett. En deklamatorisk-musikalisk soaré har af paret Oselio-Björnson gifvits med fru Barb. Larssen som ackompagnatris.

Helsingfors. Febr. 25—mars 11. Svenska teaterns enda pjes med musik under denna tid har varit »Ljungby horn». På Alexandersteatern har gifvits »Faust» och »Bohemerlif» af italienska operasällskapet, som nu tycks ha slutat sin säsong, alldenstund ett par afskedskonserter d. 6 och 12 mars gifvits af dess medlemmar hr Giov. Cokini och fröken Tina de Spada. — Filharmoniska sällskapets 5:te symfonikonsert, med biträde af hrr Xaver Scharwenka och Hugo Olk, hade följande program: 1. Spohr: Uvertyr; 2. Saint-Saëns: Violinkonsert (hr Olk); 3 X. Scharwenka: Symfoni i C-moll, dirigerad af komponisten. Sällskapet har dessutom gifvit en »folkkonsert» i Societetshuset. För öfrigt har under denna tid gifvits konserter af pianovirtuoserna Scharwenka och Slivinski, två af Henri Marteau och en orgelkonsert i Nikolai-kyrkan af fru Olga Tavaststjerna, assisterad af violinisten Novacek och sångaren Ojanperä.

Köpenhamn. Mars 1—13. Kgl. teaterns spellista har upptagit: »En midsommarnattsdröm», »Hakon Jarl», »Faust», »Don Juan», »Elverhöj» och »Hans Heiling», förutom större bekanta baletter och dramatiska pjeser. — Casino-teatern har gifvit »Clairettes 28 dage» med fru Norrie som gäst och från 3 mars börjat lyckliggöra köpenhamnarne med »Geishan».

Wolfgang Hansen har föranstaltat 3 filharmoniska abbonementssoaréer, af hvilka en, d. 9 mars, hade å programmet en ny violoncellsonat (F-dur) af R. Strauss, Scherzo och pastorale för oboe och piano af Alfr. Tofft, sånger af Hornemann och Beethovens pianotrio op. 70 n:o 2. På ett par Palä-konserter ha Salomon Smith och svenska konsertsångerskan Lida Stjernblad biträdt.

Från andra land.

Hamburg. Den 4 febr. gafs å Stadttheater en ny komisk opera i 3 akter »Vicomte von Létorières», text af Emil Taubert, musik af Bogumil Zepler. Den melodiska, väl instrumenterade musiken slog mycket an och operan gjorde stor lycka.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjenst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»
(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

Vacker musik till godt pris.

SVENSK MUSIKTIDNINGS

Musikalbum XI

Pris 1 krona

fins till salu å Expeditionen, Kungstensgatan 56, 3 tr., samt i bok- och musikhandeln.

Innehåll: för piano: **Beethoven:** *Kontradans;* **J. Schulhoff:** *Confidence;* **J. Ad. Hägg:** *Albumblätter:* Impromptu. Lied an...; **Alb. Lindstrand:** *Minne af Rob. Schumann:* Sång med piano; **A. M. Myrberg:** *Svärmeri* (a—d).

Festmarsch

för piano af *Gustaf Hägg.*

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à 50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Musiknyhet.

På B. Schotts Söhne i Mainz förlag har utkommit:

Lindstrand, Alb., 2 Morceaux de Salon

Op. 7 N:o 1 **Valse Gracieuse.**
» » 2 **Barcarolle.**

Pris à 1: 50.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu à **2 kronor** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan n:o 54.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 19:de årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,***

*utgifves 1899 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter** med **biografier** och **musikbilaga.** Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af **5 kronor** pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kungstensgatan 56,** 3 tr., i **bok-** och **musikhandeln,** å posten och tidningskontor. **I landsorten** prenumereras bäst å **posten.***

OBS! Porträtter i N:o 1: Adolf Lindblad, Carolina Östberg, N:o 2: Adelina Patti, Joh. Mazèr, N:o 3: Ch. Gregorowitsch, N:o 4: Davida Afzelius, N:o 5: Algot Lange.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen **första** pris, in- och utrikes.

Flyglar och Pianinos

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord
från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Frans Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från I. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.
Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.
Flyglar: fr. I. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.
Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
43 Regeringsgatan 43, Stockholm.

FRANKEL & C:os

Pianofabrik,
Drottningg. 38.

Förstklassigt fabrikat. Prisbelönt med högsta pris. Låga fabrikspris. Begagnade tagas i utbyte.

Skandinaviska Orgelfabrikens
Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm.
Mästersamuelsgatan 24.

Lennart Lundberg.

Pianolärare.

Banérgatan 23, 3 tr., gården.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

*** * DANS-MUSIK * ***

på piano, äfven vid mindre danstillställningar, utföres af undertecknad, som deri eger mångårig vana och erkänd skicklighet.
Order mottagas här hos hrr musikhandlare eller i min bostad, *53 Drottninggatan,* 1 tr. ö. g. t. h. (fru Claëssons pensionat).
Allm. Telefon 102 25.
Referens: Hofmusikhandlaren Lundquist.

Danskomponisten ***Henning R. Wejdling.***

Innehåll: Otto Nicolai (med porträtt). — Ur E. von Hartmanns Estetik, I. — Mozart och hans opera »Enleveringen ur seraljen». — Musikbref från Paris af G. S. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Ett och annat från musikvärlden. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland, från andra land. — Annonser.

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1899.